

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A MAGY. KIR. DOHÁNY-NAGYÁRUSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

HATSEK ADOLF.

hová az előfizetési összegek,
— — valamint a kéziratok küldendők. — —

TARTALOM: Rosszul alkalmazott takarékoság. A dohánygyárudai jog. Minta dohánygyár. Vegyes hírek. Szerkesztői üzenetek.

Rosszul alkalmazott takarékoság.

Takarékoskodnak. A m. kir. dohányjövédék, az egyedáruság administratív vezetősége, a központi dohányraktár, végül a dohányelárusítást ellenőrző pénzügyőrség — mindezek itt is, ott is nagyobb kiadásokat, fizetésjavításokat, új megrendeléseket gépekben, új építményeket igényelnek, — de hát spórolnak, mind erre nincs fedezet, hivatalos nyelven: másra kell a pénz.

Utóvégre is nem lehet arról szó, hogy az anyagi eszközök hiányoznak; nem, mert itt körülbelül 100 millió koronányi tiszta haszonról van szó!

Rendszerint egyensúlyba igyekszik hozni a kereskedő kiadásokat és bevételeket és előbbieket csak akkor redukálja, ha az üzleti eredmény kedvezőtlen.

Általában véve erény a takarékoság, de nem az egy állami vállalat körében, hol a takarékoság számos érdeket sért. Ugyebár rosszul jár a vevő, ha spórolnak a dohánybevásárlásnál, kárt szenved a munkás, kinek munkabérért redukálják és hátrányos a dohányárusra, ha jutalékát kissebbítik?!

Nem elszomorító az hogy azok, kik a sikert létrehozzák, ideszámítva a hivatalnokokat is, éhségbéreket kapnak?!

És egyáltalán inpraktikus a takarékoság egy ily nagy organismusnál, mely ha működni ugyan nem is szűn meg, mégis nagyban hátráltatja a takarékoság szülte intézkedések folytán.

Első sorban kárhoztatandó a nyers dohánynak külföldön való beszerzése. A világos fedőlevelek, melyek nagy kereslet tárgyát képezik, drágák aránylag. Az osztrák dohányegyedáruság megfizeti a magasabb árat, de a magyar nem. És miért?

Azért, mert egy oly par excellence dohánytermelő állam mint a milyen hazánk, lakossága hazafiasságból beleélte magát a dohányegyedáruság és annak intézkedéseibe és így minden szolgáltatást kifogástalannak vél.

Mért igyeksenek Austriában kielégíteni a fogyasztókat? azért, mert jól tudják, hogy az, ha valamit meg is lehet spórolni a nyers anyagnál, százszor több veszteséget okoz azáltal, hogy a fogyasztást csökkenti.

És milyen a munkások fizetése? lépést tart a hason kategóriába tartozókéval? egyáltalán nem.

Azok a munkások, a kik hasonló, egészségi szempontból káros munkát végeznek pl. a gyufa, vegyi, nyomdai munkások, sokkalta jobban fizettetnek. Különben is láttuk mennyire meg vannak elégedve ezek a munkások; és a kára ennek micsoda?

Az első sorban, hogy alig vannak oly munkások, kik hosszabb ideig kibírják egy helyt és a gyakori változásoknak az az eredménye, hogy rengeteg sok szivar pusztul bele, míg egy-egy ujdonsült munkás beletanul munkájába, melyet aztán nemsokára megint ott hagy; és ezzel kezdődik ismét az említett processus.

És megbosszúlja magát a takarékosági systema a dohányelárusítóknál is. Százszor megmondtuk és ismételjük és fenntartjuk állításunkat, hogy az az elárusító, akit meg nem fizetnek, **nem** elárusító. E tekintetben ugyan Ausztriában se csinálják másképen; ott is a fizetés megvonásával akarják az egyedáruság jövedelmét emelni. Ott azonban mégis kedvezőbbek a viszonyok; oly intézkedéseket, mint nálunk, ott nem mernek megkísérelni; vegyük csak a „ládakérdést“; ott nem merték még csak szerény kivánságként se emlegetni azt, hogy az elárusítónak a ládát át kell vennie; de nem is tehetnék, mert a nagyárusok nem tűrnék el; aztán ott arra is néznek, hogy a kisárus keressen valamit; nálunk ezt se teszik meg.

Ezért lehetetlen az ott, hogy a dohány-elárusítási jog titulus másféle legkülöngözőbb nemű áruk elárusítására, a mi által a dohány-elárusítás semmibe se vétetik.

Minden nem helyesen alkalmazott takarékoság káros, mert indirekte kárt okoz magának a „takarékoskodónak“, direkte pedig számos existenciát sért; ez pedig nem feladata a magán személynek, még kevésbé az államé. Spóroljanak ott, a hol spórolni kell, vagy még helyesebben: igyekezzenek a bevételeket emelni. Ott pedig a hol nem lehet spórolni, ott ne takarékoskodjanak!

A dohánygyárudai jog.

(II. közlemény.)

Irta: dr. Kadelburg Ignác.

Első cikkemben való fejtegetéseimnél azon konkluzióra jutottam, hogy a jogrend és erkölcsiség szempontjából a dohánygyárudai jog terén ma uralkodó bizonytalanság megszüntetendő; mert minden az államtól eredő *jognak* jogi és morális szempontból kifogástalannak kell lennie. Hangsúlyozom: *jognak*, mert itt jogról van szó és semmi másról.

Miután nézeteltérés a tekintetben nincs, hogy az államtól eredő jogosultságnak a jogbiztonság kellékeivel kell bírnia, a dohánygyárudai jog pedig híján van a jogbiztonságnak, a tényleg fennálló állapot további fenntartása érdekében egyszerűen azt mondják illetékes helyen, hogy nem dohánygyárudai *jogról*, hanem dohánygyárudai „üzletről“ van szó.

Nos hát igenis van dohánygyárudai üzlet, de dohánygyárudai üzlet dohánygyárudai jog nélkül nincs. Előbb az apa és aztán a fiú Nem így illetékes helyen; ott a «*filius ante patrem*» elve grasszál.

Mi sem könnyebb, mint annak bizonyítása, hogy tényleg csak dohánygyárudai *jogról* lehet szó.

Mi a dohánygyedáruság? az államnak önmaga számára fenntartott ama joga, melynél fogva dohánytermékek eladásával csak ő foglalkozhatik (alapja ennek aztán az, hogy dohányt csak az állam vagy külföld számára szabad termelni.) Az állam *célszerűségi* szempontból a dohánytermékeknek nagybani eladásának *jogát* átruházza a dohánygyárúsókra. Ezén átruházás által s dohánygyárús *jogosítva és kötelezve* van meghatározott módon *üzleti* körében eljárni. Tehát: előbb adja az állam a jogot, aztán létesül az üzlet. Állam és dohánygyárús közt tehát *jogviszony* jön létre és távolról sem „üzlet“. Mert ha ez lenne, akkor a kereskedelmi ügylet kategóriájába tartoznék, node az állam és dohánygyárús közti viszonyból származható esetleges peres ügyek csak nem tartoznak a kereskedelmi bíróság hatáskörébe?!

Nos hát az állam és dohánygyárús közt csak azok beszélhetnek «üzleti» viszonyról, akik fáznak a jogbiztonság és erkölcsiségnek megfelelő állandósításától a nagyárudának. De nevezék bár most a fehéret feketének, el kell jönnie annak az időnek, midőn a fehér fehér marad akkor is, ha az erkölcs és jogrend úgy kívánja.

Csak dohánygyárudai *jog* létezik, dohánygyárudai „üzletet“-et pedig állam és nagyárus nem köthetnek, mert absurdum.

Miután pedig ez a dolgok állása, követhetőleg áll és szilárdan áll a követelmény, hogy a *dohánygyárudai jog a jogbiztonság kellékeivel* láttassék el.

Ennyit a dohánygyárudai jog terén uralkodó jogbizonytalanságról.

Minta dohánygyár.

Minden egyes szakma kör technikai tisztviselői abban a helyzetben vannak, hogy szakmájukat minden tekintetben alaposan kitanulhassák. Bekerülnek az illető ipartelepre, gyárba és folytonosan iparczikkal vannak elfoglalva, még későbben a mikor már tökéletesebbek szakmájukban, fizetésben s ezzel kapcsolatban állásban is előbbre jutnak.

A dohányjövédék dohánygyártási tisztviselői a míg a gyárakba kerülnek főleg, sőt majdnem kizárólag irodai munkát végeznek s így nincs is voltaképp alkal-

muk, de idejük sem arra, hogy a gyártást praktice megtanulhassák. Egyesek, a kik a dohánygyártás ügye iránt privatim érdeklődnek, elleshetik, tessék ezt szó szerint venni, az eljárást s mire később a hivatalos ranglétrán feljebb jutnak, nagy hasznát is veszik eme privát szorgalmuknak.

De ennek nem szabadna így lenni. A gyártási tisztviselőnek kellene egyszersmind magasabb intelligenciájánál fogva, a legjobb munkásnak is lenni, aki a többit dirigálja, instruálja. De hát honnan vegye az a tiszt az erre való tudást, a mikor ő teljes életében a dohánygyári irodában végezte az írásbeli teendőket.

Ausztriában már segítettek a bajon s felállítottak egy minta gyárat, a hol a gyártási tisztviselők kiképzetésben részesülnek. Ez a minta dohánygyár minden tekintetben, úgy berendezés, mint munka és anyag tekintetében első rendű, a hol az illetők technikai képzésben részesülnek.

Igy van ez már évek óta Olasz és Francia országban, a hol még azonfelül a tisztviselőknek egy felsőbb dohánygyári tiszt tanfolyamot is kell hallgatniok, pedig ott az előképzettség tekintetében is sokkal egyszerűbb az utasítás, a mennyiben csakis gazdasági akadémia bevégezése után valaki dohánygyári tiszt. Nálunk egy 8 gimnáziumi osztályt végzett fiatal ember, a ki a dohányról csak annyit tud, hogy növény és szivart meg cigarettát gyártanak belőle, belép egy olyan helyre, mely neki teljes terra incognita. Mindezt tehát egyszerűen nálunk is szabályozni kellene.

Első dolog természetesen egy minta dohánygyár lenne, még pedig lehetőleg a főváros közelében. Most hogy dohánygyári építkezésekre van pénz elég, a helyett, hogy fölösleges helyen talán tisztán kortes célból állítanának fel gyárat sokkal ésszerűbb lenne ezzel az eszmével foglalkozni.

(Folytatása következik).

Vegyes hírek.

„**Adria**“ szivarkák. Végleges megállapodás e szivarka tekintetében nincs ugyan még; mégis szó lehet-e 2 filléres szivarkának már talán 1905. január 1-én történendő életbelépéséről. Ha a fogyasztás növekedésének szempontjából szivesen nem üdvözlőnk minden új fajta gyártmányt, úgy ki kellene jelentenünk, hogy e szivarkára valami nagy szükség nincsen.

Máskép állanak a dolgok Ausztriában; a «Sport» szivarka oly nagy mértékben hódította meg náluk a

külföldet, hogy szükségesnek mutatkozott melléje egy új fajta behozatala, mely vele egyárú.

Mindazonáltal káros nem lehet az új szivarka, ha csak a vele élő tengeri betegségbe nem esik, lévén «Adriáról» szó.

Megkoczkáztatjuk ez olcsó élczet, annál inkább, mert mindenki megfogja koczkáztatni. Látnivaló, hogy a dohánygyártmányok elnevezésére is ügyelni kell. Nomen est omen.

Budapesti dohánygyárak. Szinte azt kell hinnünk, hogy a tervbe vett két új dohánygyár építése halasztást szenved, miután a főváros akadályokat gördít eléje a kért telkek meg nem adása által. Ugy látszik a városházán nem ösmerik a kérdés fontosságát, nevezetesen nem tudják, hogy két oly nagyarányu építkezés az építési iparnak nagy hasznára van és a készen álló két új dohánygyár a környéket melyen épült megélné, forgalmat, sőt ipart és kereskedelmet is teremt vidékén.

Elodáztatik e kérdés bizonyára a fel-fel bukkanó magánérdek folytán, mely oly nagy szerepet visz a városnál, melyért bizony sok közérdekű ügy szenved hátrányt, amint ezt a jelen ügy eklatánsan bizonyítja.

A *dohánybevéltő hivatalnál* másképp áll a kérdés; ezt bátran ki lehet telepíteni akár Ujpestre, akár Kőbányára, mert az oda és vissza való fuvarozás alig fog megdrágulni a jelentéktelen távolság többlet folytán.

A fővárosi dohányraktár. Az új dohánygyárak létesítésével aktuálissá válik a központi dohányraktár kérdése is, annál inkább mert e kérdés nagy fontosságánál fogva további halasztást meg nem tűr.

A közp. dohányraktár, melylyel nemcsak a fővárosi de a vidéki dohánygyárak nagy részének dolgoznia kell és melynek forgalma körülbelül 40 millió koronát tesz ki, reformra szorul és pedig: vagy legyen saját felszámolási osztálya, pénztára és vezetősége, vagy pedig legyen a vámház közvetlen közelében.

Hisz most is mikor oly jelentéktelen a központi dohányraktár távolsága a vámháztól, számos nehézséggel kell megküzdnie úgy a dohánygyáraknak, mint pedig a hivatalnoknak!

Tudtunkkal már évek előtt tervezték egy új központi dohányraktár felállítását, mely a jelen igényeinek mindenben megtelelt volna.

Mindazonáltal még most is vegetáltatjuk azt a fontos, milliókat magában rejtő hivatali szükséghelyiségekben (ad normam: szükséglakás).

Most, mikor a dohánygyárak építése elhatározott dolog, most ne feledkezzenek meg a forgalom szempontjából káros, tűzbiztonsági szempontból veszélyes épületről sem és építsenek egy újat, modernet, hol a felek mozoghatnak, hol a forgalom lebonyolítható és tűzveszély, mely millókat fenyeget, ki van zárva:

Az államépületi felügyelőség beszűntetése. Lukács László pénzügyminiszter körrendeletet intézett a pénzügyi kormány alá rendelt hatóságokhoz és hivatalokhoz, értesítve ezeket arról, hogy a m. kir. államépületi felügyelőség és az ország területén szervezett, a nyomtatványok és felszerelési tárgyak kezelésével megbízott összes kerületi gazdasági hivatalok működését a jövő január elsejével beszűnteti és ezeknek működési körét január elsejétől a nyomtatványokat és kiadványokat illetőleg az állami nyomda igazgatóságára, a szerelvényeket és tárgyakat illetőleg pedig a pénzügyminiszteriumban ujonnan felállított gazdasági hivatalra ruházza.

Indítvány az adófizetők érdekében.

Amint értesülünk, a főváros legközelebbi rendes közgyűlésén igen üdvös indítványt terjesztenek elő. Arról van szó, hogy a főváros, épen úgy, amint azt rövid idő előtt az államvasutak tették, lépjen be a postatakarékpénztár kötelékébe. Ez az intézkedés egyrészt a közönség érdekeit szolgálná, főképen az adófizetés terén. Köztudomásu, hogy ha valaki a városnál fizetni akar, ez igénybeveszi egész délelőttjét, ha pedig adót akar fizetni, akkor 50—60 adófizető féllal együtt órák hosszat kénytelen ácsorogni, míg rákerül a sor. Ha a fél postatakarék útján fizethet, sok időveszteségtől és kellemetlenségtől szabadul de egyszerűsítik a főváros munkáját is, amely szintén sok időt és munkaerőt takaríthat meg.

(A magyar dohánynagyárusok Szövetségének új tagjai). Ujabban a következő dohánynagyárusok léptek be a Szövetség tagjai sorába: Árvai B. és fia (Mura-Szombat), Blau József Gusztáv (Eszék), Brody és Moskovics (Szatmár), Fischer Simon (Somogy-Csurgó), Róth Mihály (Kőhalom), Singer Mihály (Karód), Szöllősy Lajos (Déva), Weisz Márkus (Tokaj).

A szerkesztőség postája.

Igen Tisztelt Szerkesztő Úr!

A «Dohányárusok Közlönye» egyik utóbbi számában egy a dohánygyedárúságra, a közönségre és elárúsítókra egyaránt fontos kérdést pendített meg.

Értem a tervbevett jelentéseket a dohányjövedékhez a gyártmányokat illetőleg.

Nagyon helyes a cikk ama kijelentése, hogy a sikeresen működő Dohánynagyárusok Országos Szövetsége vegye kezébe az ügyet.

Ez a Szövetség tekintélyénél, összeköttetéseinél fogva képes lett arra, hogy gyorsan és kimerítő jelentéseket küldhessen a dohányjövedékhez. Mi mindnyájan örömmel és lelkesedéssel fogjuk a célt szolgálni és oly gyors és pontos adatokat fogunk a Szövetség rendelkezésére bocsájtani, hogy a dohánygyedárúság nagy időbeli előnyt fog nyerni — és itt az időbeli előny mérhetetlen haszonnal jár az egyedárúságra.

És nagyon igaz az említett cikk amaz állítása, hogy úgy nagy- mint kisárusok azáltal, hogy maguk adhatják elő és azok tekintetbe vétetnek, nagymértékben teszik kedvezőbbé helyzetüket.

Végül a közönség az által, hogy izlésének megfelelő gyártmányt nyer, szintén csak hálával emlékezik majd meg a Szövetség tevékenységéről.

Kérem a tek. Szerkesztő urat számos Kartársam nevében és megbízásából, propagálja ezt az eszmét és vezesse diadalra!

Mindnyájunkat hálára kötelez vele.

Szerkesztő urnak
tisztelő híve
K. N.

(Múlt számunkba) miután a közbejött ünnep miatt a korrekтура elmaradt, számos hiba csuszott bele, miért is bocsánatot kérünk.

Szerkesztői üzenetek.

Z. S. D. Természetes, hogy önnek van igaza. De mért nem nevezi meg az illetőt, hogy eljárassunk?!

L. B. P. Joga van az államtól 10000 koronányi kölcsönt kérni. Biztosítéku szolgálhatnak: tehermentes ingatlanok, takarékbetéti könyvek, továbbá a kormány által óvadékképesnek nyilvánított értékpapírok. Közelebbi felvilágosítást ad önnek a magyar dohánynagyárusok országos Szövetségének titkárja: dr. Kadelburg Ignác Budapest, VIII., József-körút 48.

K—y F—cz Sz. Czikke némi változtatással legközelebbi számunkban jelenik meg. Kérjük, keressen fel gyakrabban dolgozataival. Üdv.

R. B. Sz. A kéredezett cikket dr. Kadelburg Ignác írta.

Kerestetik dohány és különlegességi gyáruda részére egy teljesen megbízható egyén, ki e szakmában, valamint a megrendelések és egyéb írásbeli teendőkből teljesen jártas. — Ajánlatok fizetési igény meghatározásával **Porjesz L. Lajos, Zilah** küldendők.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT: Sparsamkeit am unrechten Platze. Vermischte Nachrichten.

Sparsamkeit am unrechten Platze.

Es wird gespart. Die k. u. Tabak-Regie, die Leitung der administrativen Agenden des Tabakmonopols, die Central Tabak-Magazine, schliesslich sogar die Bewachung des Tabak-Verschleisses durch die Finanz-Wache, das Alles erfordert hier und dort grössere Ausgaben, Aufbesserungen an Gehälter, Neuanschaffungen von Maschinen, Errichtung von Baulichkeiten, allein — es wird gespart, es ist für all das keine Bedeckung da, was in der Amtssprache so viel heisst, als — man braucht das Geld zu etwas Anderem.

Denn am Ende kann ja keine Rede davon sein, dass die materiellen Mittel nicht da sind, nachdem hier von einem Reinerträgniss von caa 100 Millionen Kronen die Rede ist. In der Regel pflegt aber der Kaufmann die Ein- und Ausgaben miteinander in Einklang zu bringen und nur dann, wenn das Geschäftsergebniss ein Ungünstiges ist, denkt er an Reduzirung der Ausgaben.

Ist der Sparsinn im Allgemeinen eine Tugend, so ist er auf dem Gebiete einer staatlichen Industrie eine Untugend, insoferne, als es dabei Benachtheiligte geben muss. Kommt nicht der Raucher zu kurz, wenn bei dem Einkaufe des Tabakes gespart wird, die Arbeiter, wenn ihre Löhne, die Verschleisser, wenn ihre Verkaufsprovisionen gekürzt werden? Und ist es nicht bitteres Unrecht, wenn gerade Ihnen und dazu gehört auch das stattliche Heer der Beamten, Jene, welche den Erfolg herbeiführen für Hungerlöhne arbeiten? Ist es übrigens auch praktisch, wenn die Sparsamkeit dort angewendet wird, wo jeder Betheiligte ein Rädchen in der grossen Maschinerie bildet, welche dadurch, wenn sie auch nicht ganz den Dienst versagt, immerhien in ihrem Gange gehemmt wird. Da ist vor Allem der Einkauf des Roh-tabakes im Auslande zu bemängeln. Die hellen

Deckblätter, die zum grössten Theil verlangt werden, sind verhältnissmässig theurer. Das österreichische Tabak-Monopol bezahlt die höheren Preise, das ungarische nicht. Warum? Etwa darum, weil die Bevölkerung eines Tabaklandes ersten Ranges, wie es Ungarn ist, so patriotisch gesinnt ist, dass es sich im Verlaufe eines halben Jahrhunderts derart in das Tabak Monopol hineingelebt hat, dass ihr jede Darbietung recht ist? Warum trachtet man in Österreich vor Allem den Konsumenten zufrieden zu stellen? Weil man klug genug ist zu wissen, dass, wen der Raucher nicht zufrieden gestellt wird, der Consum in kurzer Zeit um weit höhern Summe zurückgeht, als die Mehrausgaben ausmachen.

Und die Entlohnung der Arbeiter in den Fabriken? Hält sie gleichen Schritt mit den Tagelöhnern, der Arbeiter gleicher Kategorien? Nicht im Geringsten. Jene Arbeitsklasse, welche ähnliche, gesundheitsschädliche Arbeiten verrichten, wie die Tabakarbeit sie ist, wie z. B. in den Zündwaaren und chemischen Fabriken in den Buchdruckereien etc. etc. sind, ungleich besser gestellt, als die Tabakarbeiter. Im Übrigen haben wir es ja in vorigem Jahre gesehen, wie zufrieden diese Arbeiter sind. Und der Nachtheil der hieraus erwächst?

Er besteht darin, dass wir keine, oder zumindest blutwenige Arbeiter mehr besitzee, welche mehr, als höchstens einige Jahre bei ihrer Arbeit ausharren, wodurch dann abermals ungeschulte Arbeiterinnen insolange die Zigarren verderben, bis sie im Stande sind, sie besser zu machen,

Was den Verschleisser anbelangt, so haben wir schon sehr viel Tinte über dieses Thema verspritzt. Eine Ausgabe von einigen hunderttausend Kronen behufs Aufbesserung der Provisionen ist eine Ausgabe, welche sie wieder reichlich dem Staate verdienen würden, indem wir wiederholen es tausendmal, der Verschleisser ohne Bezahlung auch kein Verschleisser ist. In

dieser Beziehung macht es Österreich auch nicht anders, dessen Heil zu Gunsten des Staatschatzes es auch von den Tabakverschleiss Provisionen abhängig zu machen scheint. Gleichwohl hat man dort aber immerhin insoferne ein Einsehen, als man erstens solche absurde wie ungerechte Forderungen wie sie, die durch die Übernahme der Kisten entstehende ist, sich zu stellen garnicht getraut, nachdem sich dies kein einziger Grosstrafikant gefallen liesse, zweitens aber streng darauf gesehen wird, dass der Kleinverschleisser bei seinem Geschäfte zumindest Etwas verdienen muss, was bei uns nicht der Fall ist. Es wäre daher auch dort nicht möglich, dass man die Trafik bloß als Deckmantel für andere unsaubere Geschäfte führt und dass man Jemanden eine Lizenz zum Verkaufen eines staatlichen Artikels überlässt, wobei dieser staatliche Artikel als nebensächlich betrachtet, keine Rolle spielt.

Sparsamkeit am unrechten Platze, muss all das genannt werden, was wie die von vielen Dingen hier erwähnte, nur schädlichen Einfluss auf die Gesamtgebarung ausüben. Man spare dort, wo es wirklich am Platze ist, oder noch besser, man trachte die Einnahmen zu erhöhen. Das kann aber nur dann geschehen, wenn die Sparsamkeit in den Ausgaben zumeist dort, wo nicht gespart werden kann, aufhört.

Vermischte Nachrichten.

»Adria« **Zigaretten.** Obgleich noch kein endgiltiger Beschluss zur Anfertigung dieser neuen 2 Heller Zigarette vorliegt, kann gleichwohl auf Einführung derselben, vielleicht schon vom 1. Jänner 1905. ab, gesprochen werden. Wäre uns nicht jede neue Einführung willkommen, da sie geeignet ist den Consum zu heben, so würden wir sagen, dass diese Zigarette just keinen grossen Bedürfnisse entspricht. In Österreich ist das etwas Anderes, dort hat die »Sport« Zigarette die Gunst des Auslandes derart gefunden, dass ihr Absatz so gross ist, um derselben eine Zigarette zum gleichen Preise an die Seite zu stellen. Doch wie gesagt, ihre Einführung wird keinesfalls Schaden bringen, wenn nur Derjenige, welcher sich dieser »Adria« anvertraut nicht die Seekrankheit verspüren wird. Wir wagen diesen billigen »Witz«, da er ohnehin von Jedem gemacht werden dürfte, was beweisen soll, dass auch auf den Namen einer Zigarette viel ankommt.

Budapester Tabakfabriken. Fast scheint es, als ob sich die Errichtung der beiden neu zuerbauenden Tabakfabriken in die Länge ziehen wird, nachdem die Hauptstadt, welche um Überlassung der hierfür nothwendigen Baugründe ersucht wurde, die Angelegenheit verzögert. Die Hauptstadt scheint eben den Standpunkt von welchem sie ausgehen müsste ganz zu verkennen, nachdem beide Fabriken, wenn sie gross angelegt werden sollten, geeignet sind, zur Vergrösserung der Hauptstadt insoferne beizutragen, als eine Gegend, wo eine solche Fabrik errichtet wird, Leben, geschäftliches Treiben, Verkehr und Wohlstand erhält. Verzögert wird die Erledigung dieser auch für die Hauptstadt sehr wichtige Angelegenheit, wie gewöhnlich, durch das Vorhandensein mancher Sonderinteresses, denn wir vermögen es kaum einzusehen, warum die Hauptstadt, zu diesen Zwecke nicht jedes ihr zur Verfügung stehende Grundstück das verlangt wird, willig überlässt, wo sie doch Privaten in dieser Beziehung sehr entgegenkommend sich gezeugt hat. Mit dem Tabak Einlösungsamte ist das allerdings eine andere Sache. Ein solches kann ganz gut in Kőbánya, oder Ujpest bestehen, zumal das Zuführen die dahin gehen oder die Ladungen welche von dort abgehen, kaum bedeutend theurer sein werden, wenn die Entfernung derselben auch eine grössere ist.

Das Tabakmagazin in der Hauptstadt.

Mit der Errichtung der neuen Tabak Fabriken, wird auch die Frage des Tabak Central-Magazins akut, welche Frage, weil sie eine besondere Wichtigkeit ist einer brennenden Lösung harret.

Das Tabak Central-Magazin, welches einen geschäftlichen Verkehr vom beiläufig 40 Millionen zu bewältigen hat und mit welchem nicht nur die Budapester sondern auch ein namhafter Theil der Provinz Grosstrafikanten in steter Verbindung ist, müsste entweder eine separate Liquidatur, Cassa und selbständige Verwaltung haben, oder aber, es müsste in unmittelbarer Nähe des Zollamtes sich befinden. Schon jetzt, wo die Entfernung desselben vom Zollamte keine besondere grosse ist, mehren sich fortwährend die Schwierigkeiten des Verkehrs nicht nur für die dort zur Ausfassung kommenden Grosstrafikanten, sondern auch für die Beamten. Unseres Wissens nach, wurde ja schon vor vielen Jahren geplant, ein Tabak-Central-Magazin zu errichten, welches den Anforderungen der Gegenwart

vollständig entspricht. Trotzdem wird dieses so dringend nothwendige und wichtige Amt, seither immer in Nothlokalitäten untergebracht, wenn jetzt nicht, anlässlich der Erbauung der neuen Fabriken, für ein ständiges, grosses Gebäude gesorgt wird, wo die Werthe von vielen Millionen eingelagert und sicher untergebracht werden können, wo die Partheien bequem und ohne grossen Zeitverlust ihre Fassungen zu besorgen im Stande sind, dann wird wieder der Fall eintreten, dass die provisorische Unterbringung der Waaren vom steter Feuergefahr bedroht, sich in einen unhaltbaren Zustande befinden werden, wie jetzt, wo das Tabak-Central-Magazin es nur den heiligen Florian zu danken hat, wenn er es gütig beschützt.

Unsere Collegen in Kroatien deren geschäftliche Interessen mit den unseren identisch sind, haben bisher kein Lebenszeichen von sich gegeben, welche davon zeugte, dass sie dem Verbande beizutreten gedenken. Wenn wir nicht eine Entschuldigung für ihr Verhalten darin erblicken würden, dass sie unserer Sprache nicht mächtig, unsere Zuschriften und Zirkulare daher

nicht verstehen, müssten wir annehmen, dass ihnen ihre geschäftlichen Interessen gerade so gleichgiltig sind, wie unser Verband, der doch schliesslich das Wohl Aller fördern will, was den Grossverschleiss der k. u. Tabak-Regie betreibt.

Für den Verband selbst jedoch, ist der Ausfall von 20% Mitglieder, denn so viel beträgt die Anzahl der croatischen Verschleisser, ein Verlust, der sehr stark in Betracht zu ziehen ist, zuweil die Gesamtheit aller Grosstrafikanten des Landes ohnehin derart gering ist, dass die materielle Leistung eines jeden Einzelnen angespannt werden müsste um den Verband aufrecht zu erhalten. Wenn dies die Collegen in Croatien nicht einsehen und nicht erwägen, dass Alles was geschieht auch in ihrem Interesse geschieht, so ist das sehr zu bedauern. Es ist hier lediglich von Geschäftsinteressen, von keinen politischen oder socialen Verbände die Rede, weshalb wir billigerweise annehmen dürfen, dass es keineswegs eines nochmaligen Appelles bedürfen wird um die Herrn croatischen Verschleisser zu veranlassen, so rasch als möglich dem Verbande beizutreten.

==== **Feltűnű újdonság.** ====

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a
dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

legjobb valódi francia

szivarkapapír és szivarkahűvelly.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.

A legjobb gyúfa a legolcsóbb!!

Kétségtelenül ilyen a következő, mindenütt jól ismert fajta:

Biztonsági gyújtó:

Honvédszobor gyújtó
Millenium
Népgyufa
Buzbrothers (svédgyufa
karddal)

Krokodil gyufa
Eiffel torony gyufa
Telegráf

Szalon gyújtó:

Millenium gyújtó
Népgyufa
Germán gyufa
Krokodil
Pearlmatches.

Ezen fajok, kitünő minőségüknél fogva, több világkiállításon nyertek díjakat, legutóbb Párisban 1900-ban, Grand Prix-t és arany érmet. (Pojatzi cég.)

Raktárak Budapesten:

DARVAS S. ÉS TÁRSA

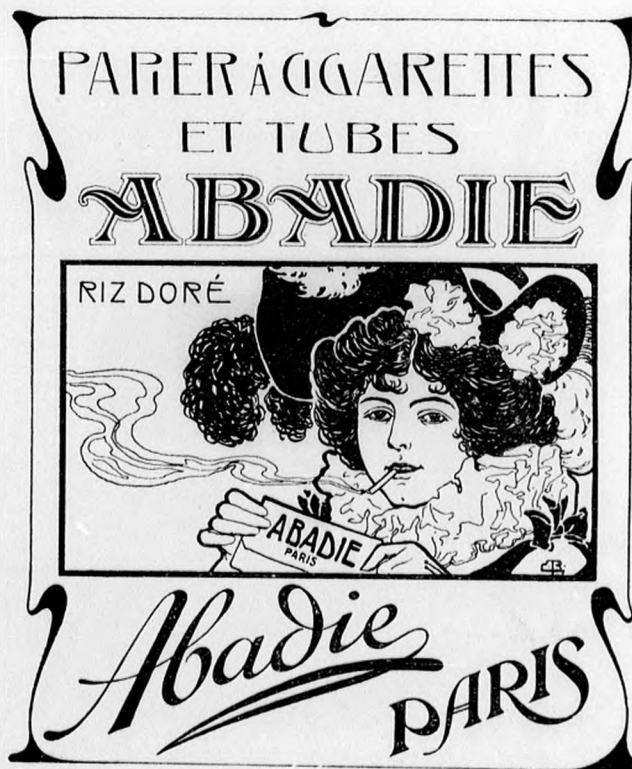
V., Hold-utca 9.

LOTTER ÁGOST

VI., Kemnitzer-utca 10.

A világ
legismertebb
és legrégebb
gyártmánya!

Minden kis- és nagy-
tözsében, valamint
nagykereskedésekben
kapható.

Ältestes
renomirtes
Fabrikat der
Welt!

Zu haben in allen
Klein- und Gross-
trafiken und Gross-
handlungen.